

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Ա ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ 4-րդ ՏԱՐԵԳԱՐՁԸ

Բանաստեղծական երեակայությունը ժամանակը նմանեցրել է ջրերի հոսքի, որն անկասելի ընթացքով առաջ ու առաջ է վազում: Ամենկարագրելիորեն արագ են հոսում ջրերը՝ հետագծում թողնելով կա՛ն ջրառատությունից հափրացած ու ճահճուտի վերածված տարածքներ եւ կա՛ն էլ կանոնավորապես սնուցված փարթամ մարգագետիններ:

Նույնն է պարագան մառն ժամանակի մեջ գործող մարդկանց, որոնց անցած ճանապարհին կա՛ն վարդեր են բուսնում եւ կա՛ն էլ համատարած ամայության են վերածվում մույնիսկ արեւադարձային ճոխության պարտեզները:

Ահա Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետի գահակալության չորրորդ տարեդարձի այս օրերին հետահայաց մայվածքով երեւան են գալիս ու հառնում Նորին Սրբության բազմակողմանի գործունեության այն պատկերները, որոնց միջից խոսում է ամապատը օազիսի վերածող մեծ մարդը, հայ ժողովրդի ու Հայ Եկեղեցու արժանի գավակն ու Հայրապետական Աթոռի գահակալը:

Չորս տարիներ առաջ, ապրիլի 9-ին էր, որ Վեհափառ Հայրապետը «կամօքն Աստուծոյ եւ ընտրութեամբ ազգիս Հայոց» արժանավորապես բազմեց Լուսավորչի գահին՝ ուխտի համբույրը դրոշմելով Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարի Իջման սրբազնասուրբ Սեղանի ծաղկյա խաչին:

Եվ այս չորս տարիների վաստակն ու քրտինքը երախտագիտություն դարձրած Մայրավանքի միաբանության սրտերից քաղված ոգուն ենք առ Նա՝ Հայրապետը Հայոց.

Հարգա՛նք քեզ, Հովիվ,

Հարգա՛նք քեզ, Ծառա,

Հարգա՛նք քեզ, Թարգման՝

Չբառակերտված մեր լուռ իղձերի:

Ապրիլի 4-ին, Վեհափառ Հայրապետի գահակալության չորրորդ տարեդարձի առիթով, հանուն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի ողջ միաբանության, Զատկական Ս. Պատարագի ընթացքում, Ավագ Ս. Սեղանից Կաթողիկոսական Ընդհանուր Փոխանորդ Տ. Գարեգին արքեպս. Ներսիսյանը, դիմելով Նորին Սրբությանը, շնորհավորանքի ու բարեմաղթանքի հեռելյալ խոսքն ասաց.

«Միրելի բարեպաշտ հայրորդիք.

Ջրհալոսի Հրաշափառ Հարության, Միրո հաղթության, Կյանքի շքահանդեսի այս օրը քե՛ մեր եւ քե՛ մեր ժողովրդի համար ունի նաեւ մեկ այլ ուրախություն: Չորս տարիներ առաջ Լուսավորչի գահին բազմեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին

Ա ազգընտիր Հայրապետը: Չորս տարիներ՝ Հայրապետական անսակարկ սպասավորության, անհուն աշխատանքի ու նվիրվածության տարիներ, որոնք արգասավորվեցին խոսքի ու գրչի բազմաշնորհ ու բազմաբեղուն արդյունավորությամբ, միջհիկեղեցական ու միջպետական մի շարք հանդիպումներով, հովվապետական մեծաթիվ այցելություններով, որոնց միջոցով ազգիս Հայրապետին իր հայրական խոսքն ուղղեց մեր ժողովրդին՝ ի մխիթարություն եւ ի գործացումն նրա հոգեւոր առաջադիմության, ի պանծացումն մեր Եկեղեցու հեղինակության ուրախ՝ միջհիկեղեցական եւ միջպետական ասպարեզներում, որպեսզի շինանա մեր հայրենին, գորանա հայոց պետականությունը եւ պայծառանա Հայ Եկեղեցին:

Վեհափառ Տեր, հանուն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի ողջ միաբանության, հանուն Գերագույն Հոգեւոր Խորհրդի, մեր հավատացյալ ժողովրդի, գալիս ենք որդիաբար շնորհավորելու Ձեզ՝ գահակալության 4-րդ տարեդարձի առթիվ, մեր աղոթքը վերադարձնելու ու Ձեզ համար Տիրոջից հայցելու երկար տարիների կյանք, որպեսզի հովվապետական ու հայրապետական լուսավորչափաստար Աթոռն ու Գավազանը առաջնորդեն մեզ ու մեր ժողովրդին դեպի բարին ու խաղաղությունը:

Կյանք, արիւնքություն եւ խաղաղություն Ձեզ, Վեհափառ Տեր»:

Ապրիլի 9-ին Մայր Տաճարում, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի գահակալության 4-րդ տարեդարձի առթիվ, հանդիսավորապես կատարվեց «Հայրապետական մաղթանք»՝ մասնակցությամբ թեմակալ առաջնորդների, եպիսկոպոսաց դասի, Մայր Աթոռի միաբանության: Արարողության հանդիսադիրն էր Կաթողիկոսական Ընդհանուր Փոխանորդ Տ. Գարեգին արքեպս. Ներսիսյանը:

«Հայր մեր»-ին հետեւեց «Հրաշափառ» հոգեշունչ շարականի երգեցողությունը: Գեորգյան Հոգեւոր Դեմարանի տեսուչ Տ. Հայկազուն Ժ. վրդ. Նաջարյանն ընթերցեց «Եւ եւ հովիվն քաջ...» Ավետարանական հատվածը, որից հետո երգվեց «Հոգիդ Աստուած» հոգեգովալ մեղեդին:

Այնուհետեւ Կաթողիկոսական Ընդհանուր Փոխանորդ Տ. Գարեգին արքեպս. Ներսիսյանն ընթերցեց աղոթք, կատարվեց «Անդաստան»:

Միաբանության ամուսնից շնորհավորանքի խոսք ասաց Մայր Տաճարի լուսարարապետ Տ. Հուսիկ արքեպս. Սանթրոքյանը:

«Միրեցյալ միաբանակից եղբայրներ ի Քրիստոս՝ Գերաշնորհ, Հոգեշնորհ, Արժանապատիվ Հայրեր, Բարեշնորհ Սարկավազներ, հավատացյալ ժողովուրդ, այսօր կարարեցինք «Հայրապետական մաղթանք» մեր սիրեցյալ Հայրապետի գահակալության 4-րդ տարեդարձի առթիվ: Այս շորս տարիների ընթացքում Վեհափառ Հայրապետը կարողացավ բազում նշանակալի գործեր կատարել՝ հոգուր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի ու հայ ազգի: Հայրապետի անուսառ կորովն ու աշխատասիրությունը, նրա անմնացորդ նվիրումն իր Եկեղեցուն ու ժողովրդին մեր հոգեւոր կյանքին ու գործունեությանը մի նոր շունչ հաղորդեցին: Նրա գրչից ծնված աշխատությունները ոգեշնչեցին մեզ:

Քրիստոնեական Դաստիարակության և Քարոզչության Կենտրոնը՝ իր քարոզչական ծավալուն գործունեությանը, Օշականում Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի հիշատակին նվիրված դպրատունը, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի տապարանը՝ իր աստվածաբանական, հոգեւոր ու հայագիտական հրատարակություններով, Մայր Աթոռի սոցիալական բնույթի զարգացման ծրագրերը Վեհափառ Հայրապետի յորսանյա գործունեության իտսուն վկաներն են:

Վերաբացվեց Գեւորգյան Հոգեւոր Ենմարանը, կրթօջախ, որը մեծ հոգեւորականներ է փոխել ու համոզված ենք, որ դեռեւս նման մեծություններ կպարգեւի մեր ժողովրդին: Այս ամենի փառապաշար, գազաթնակներն է լինելու Երիւանի Մայր եկեղեցու կառուցումը, որը, անշուշտ, համայն հայության համար պիտի լինի ուխտի ու աղոթքի Տաճար:

Ընդհալորեն Վեհափառ Հայրապետին՝ մաղթելով քաջառողջություն, Հայրապետական գահակալության երկար տարիներ: Թող նրա յեռքում մեզ առաքնորդող Հայրապետական գավազանը ծաղկուն լինի, և Տէրն իրականություն դարձնի Վեհափառի բոլոր երազանքները, ամեն»:

Այնուհետեւ դպրաց դասի կատարմամբ հնչեց «Ամեն հայի» Հայրապետական մաղթերգը, ու միաբանները թափորով շարժվեցին դեպի Վեհարան՝ այնտեղ հանդիսավորապես շնորհավորելու Վեհափառի գահակալության տարեդարձը:

Մայր Աթոռի միաբանության, Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի անդամների և բազմաթիվ հավատացյալների անունից Վեհափառ Հայրապետին շնորհավորանքի և բարեմաղթանքի խոսք ասաց Կաթողիկոսական Ընդհանուր Փոխանորդ Տ. Գաբրելին արքեպս. Ներսիսյանը:

«Վեհափառ Տէր, մեծարգո նախարար, Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի հարգարժան անդամներ, սիրելի հոգեւոր եղբայրներ, պաշտոններուն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի և բարեպաշար ժողովուրդ,

Այսօր հավաքվել ենք մեր սիրելի ծնողի՝ Վեհափառ Հայրապետի գահակալության 4-րդ տարեդարձի առթիվ, հավաքվել ենք, թերեւ, ոչ այնքան շնորհավորելու Հայոց Հայրապետին և անդրադարձ ունենալու անցած չորս տարիների ընթացքում իր արչանագրած հաջողություններին, կատարած աշխատանքներին ու գործերին, որքան արդաշայտելու մեր որդիական սերը հանդեպ Հայոց Հայրապետը, նորոգելու ծառայության մեր ուխտը իր և մեր ժողովրդի առջև, մեր աղոթքները վերառաքելու առ Բարձրյալն Աստված՝ հայցելով Երկնավոր Տիրոջից երկար կյանք ու արեւադրություն Հայոց Հայրապետին:

Վեհափառ Տէր, ինչպես ասացի, առանցնակի չպիտի անդրադառնանք Քրիստոսի Հարության խորհրդի վրա խառնալված Չեր կյանքին ու գործին՝ ուղղված հայրենիքի պայծառությանն ու Եկեղեցու շինությանը: Այս օրերին այդ խնդրին շարունակելու պիտի անդրադառնան, գրեն, գնահատեն, վերլուծեն: Մենք պարզապես ցանկանում ենք արդաշայտել հայարարության այն զգացումը, որը վերջին յոթ ամիսների ընթացքում մեր զգացումների մեջ

տիրապետողը եղավ: Դա բխում է նրանից, որ հոգեւոր նոր ուժեր ու կորույթ քաջահայտեցինք Ձեր անշի մեջ: Երկու ծանր վիրահատություններ տարաք, կյանքին սպառնացող վտանգի առջեւ գրնվեցիք, սակայն ես, որ Ձեր կողքին էի, նույնիսկ այդ դժվարին պահերին հանչին Ձեզ տեսա քաջ, անվեհեր, հերոս մի հոգեւորականի, Հայ Եկեղեցու Պեպի, Հայ Եկեղեցու սպասավորի: Այդ զգացումը մի նոր հոռանդ, ոգի եւ գութանդում է հաղորդել ինչ, իմ կոչմանը նորովի նվիրվելու մղում եղել ինչ համար:

Վեհափառ Տեր, Ձեր գահակալության այս ուրախ, պայծառ տոնի առիթով, հանուն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի պաշտոնեության, Գերագույն Հոգեւոր Խորհրդի, մեր եպիսկոպոսաց դասի, միաբանակից եղբայրների, Ձեզ ենք բերում մեր լավագույն բարեմաղքանքները եւ, իբրեւ այդ ամենի արտահայտություն, ցանկանում ենք ընծայաբերել Հակոբ Կոջոյանի բնակարաններից մեկը»:

Հանդիսության ընթացքում իրենց ոգեշունչ ու գեղեցիկ կատարումներով Վեհափառ Հայրապետին քավականություն պատճառեցին Արարատյան Հայրապետական թեմի Հայոցյաց տների սաները, «Մանկունք» եւ «Հայկազունք» մանկական երգչախմբերը:

Այա S. Խորեն արեղա Հովհաննիսյանը իանդիսավորապես ընթերցեց Վեհափառ Հայրապետի խոսքը:

«Ահա լրիվ չորս տարիներ անցան այն օրից, երբ Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարի Սրբազնասուրբ Խորանի վրայ ծունկի եկայ եւ ուխտս կատարեցի որպէս Նորընտիր Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց՝ շարունակելու իմ սպասարորութիւնը Հայց. Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ պատասխանատուութեան Բարչրագոյն աստիճանի վրայ:

Այսօր համախմբուած էք Վեհաբանի շքեղ այս սրահին մէջ շնորհաւորելու համար 4-րդ տարեդարձը: Ընորհակալութիւն չեզ չեր այս գեղեցիկ եւ օրինակելի ոգւոյն համար:

Բայց այս տարի 4-րդ տարեդարձը ուրիշ իմաստ եւ տարողութիւն, ուրիշ արշազանք ունի իմ մէջ չեր բոլորին ծանօթ առողջական պարճառներով: Երբեք պիտի չուզէի, որ այս վիճակիս մէջ ընդունէի չեզ: Բայց Աստուծոյ կամքն է, ինչպէս առածը ասում է. «Մարդը կ'առաջադրի՝ Աստուած կը տնօրինի»:

Ես փառք կուրամ Աստուծոյ, որ այս չորս տարիները շնորհեց ինչ Ա. Գրիգոր Լուսաւորչի հեղինակութեան եւ պարտաւորութեան գահից ծառայել իմ ժողովրդին յարկապէս Մայր Հայրենիքի հողի վրայ եւ այլուր՝ Արցախի եւ սփիւրքեան հայկական համայնքներին: Թէ ի՞նչ կատարուեց այս չորս տարիների ընթացքում՝ թող Աստուած եւ պարմութիւնը լինեն գերագոյն ճանաչողը եւ արժեւորողը: Ես մի բան գիտեմ, ինչ ալ կեանք ունենամ եւ գործելու հնարաւորութիւն՝ այդ ընծայելու եմ մինչեւ կեանքիս վերջին շունչը Աստուծոյ, իմ ժողովրդին, իմ հայրենիքին:

Աղօթում եմ, որ Բարչրեայն Աստուած գօրացնի չեզ բոլորիդ, որպէսզի

յարութեան շուկով առաջնորդուած առաւել հաւ առաւարացնէք եւ ճոխացնէք յիր սպասը Հայոց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միջից:

Ողջ լիրութ ի Տէր. գորացիս շնորհօք Սուրբ Հոգւոյն. եւ յաւեր օրհնաւ ի Մէնջ. ամէն»:

Նորին Արքեպիսկոպոս իր շնորհակալական խոսքն ուղղեց նաեւ Հայաստանի Հանրապետության Պաշտպանության մախարար Վազգեն Սարգսյանին. ով անակնկալ կերպով եկավ եւ ներկա գտնվեց հանդիսութեանը:

Ամենայն Հայոց Հայրապետի գահակալության 4-րդ տարեդարձին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում անդրադարձ եղավ նաեւ ապրիլի 11-ին, Կրկնազատկի կիրակի օրը, հրճաքս հանդիսավոր Ս. Պատարագի: Վեհափառ Հայրապետի գահակալության տարեդարձի առիթով հավուր պատշաճի քարոզ խոսեց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի դիվանապետ Տ. Ներսես արքեպս. Պապապալյանը.

*«Խնդրեցէք ի Բրիւրոսէ զի շնորհեցէ
զուս մեզ քնդ երկայն աւուրս»*

«Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Արքայ. ամէն»

Սիրելի՛ հավարացյալներ, փակավին մենք գտնվում ենք Բրիւրոսի հրաշափառ Հարության շնորհների շրջանում: Անցյալ կիրակի փոնեցիք մեր Տիրոջ՝ Հիսուս Բրիւրոսի հրաշափառ Հարության փոնը: Նա մեզ համար իաշվեց, քաղվեց, սակայն իր քաղումից երեք օր հետո, ինչպէս մարգարեներն էին գուշակել, մեռելներից հարություն առավ:

Բրիւրոսի Հարությանը հաջորդող կիրակին մեր Հայրապետները կոչել են Կրկնազատիկ կամ Նոր կիրակի:

Մեր Տերը՝ Հիսուս Բրիւրոս, մեռելներից իսկապէս հարություն առավ եւ Իր հարությանը նորոգեց մարդկային կյանքը եւ Իր նորաստեղծ Եկեղեցուն կյանքը: Բրիւրոսի հարությունն Իր նոր Եկեղեցուն հիմնադրությունն է, որովհետեւ աշխարհում ապրող հոսահար մարդկությունը, նրա հրաշափառ հարությանը, հավիրեանական կյանքի ու մեռելներից հարության հույսով նորոգվեց:

Կա՛ր արդյոք ավելի մեծ պարգիւ՝ Աստծու կողմից մարդկությանը շնորհված, քան Աստվածորդու մահվամբ մեզ շնորհված Բրիւրոսի փառավոր հարությունը: Այն հաղթանակ էր՝ տարված մահվան սեւ կապանքների դեմ: Զարկական այս օրերին հավիրեանական կյանքի հույսի ճրագն է, որ մեր էության մեջ վերառկածում է եւ լուսավորում ամբողջ մեր էությունը, ներկան եւ ապագան: Նոր կիրակիի այս օրը մեզ համար հոգեւոր անժխտելի ուրախության ու ցնծության օր է, որովհետեւ Աստծու կամքով շոքս տարի առաջ, այս օրերին, Հայաստանյայց Եկեղեցին ունեցավ իր ազգընտիր մեծ Հայրապետը, Լուսավորչի Աթոռի նոր գահակալը՝ հանչին Գարեգին Ա Ծայրագոյն Պատրիարքի եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի:

Հայոց Հայրապետի գահակալությունը եւ այդ առթիվ փառավոր հանդի-

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მეთაურები

սուբյուկտները եղան նոր կյանքի սկիզբ, և, հավանաբար, նախախնամության կամքով՝ այս տարի հու Նոր կիրակի օրը փառքով և պատվով հիշատակում ենք նրա գահակալության շորտորդ տարեդարձը: Մենք մեծ սիրով և վերանորոգ հույսերով մեր ժողովրդի և Եկեղեցու հոգևոր կյանքի առաջնորդությունը վստահել ենք մեր սիրելի Վեհափառ Հայրապետին: Մեր նորոգ կյանքի այս երջանիկ օրերին նոր տեսիլներով լիցուն Հայրապետ ունենալը մեզ համար ու՛ հույժ կարևոր է, ու՛ շատ բանի ու միաժամանակ՝ պատվաբեր:

Չորս տարի է անցել Հայոց Հայրապետի գահակալության օրվանից: Նա, որպես հոգաբարձու հովվապետ, առաջին հերթին այցելեց ներքին բոլոր թևերը, եղավ նաև Արցախում, Վրաստանում, Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Ռումինիայում, Ֆրանսիայում, Հեռավոր Արևելքում, Ավստրալիայում, Մինգապուրում, Հոնկոնգում, Անգլիայում և Միացյալ Նահանգներում, ինչպես նաև Վարիկանում:

Հելլո չէ չորս տարվա ընթացքում այսքան ճամփորդելը, միաժամանակ, որպես Հայրապետ, պատասխանատու անջ, շունչ սպառելը, քարոզներով, պարզամեղությամբ ու հայրական խրատներով իր ժողովրդին նորովի ոգևորություն պարգևելը: Դյուրին չէ նաև ամբողջ հայության խոսունակը և ներկայացուցիչը լինել ոչ միայն հայության, այլև մանավանդ միջազգային հանրության առջև: Ուր էլ որ գնաց Վեհափառը, հայ ժողովրդի վարկն ու պատիվը շատ բարձր պահեց: Նրան հանդիպած բոլոր ասպարեզների մարդիկ այն կարծիքը հայրենեցին, թե որքան բախրավոր են հայ ժողովուրդը և Հայաստանյայց Եկեղեցին, որ հայրապետական գահին ունեն բազմաժայռ պապիս իմաստուն, զարգացած, գործունյա, հեռավոր, դիվանագետ մի կաթողիկոս:

Վեհափառ Հայրապետը մեր Մայրավանդում նոր շունչ բերեց, վերանորոգեց միաբանական կյանքը, միաբաններին ծառայության, խոնարհության, սիրո, զոհողության և միխրումի կոչեց՝ կենդանի օրինակ դառնալով նրանց համար:

Նա նոր շունչ ու ոգի փչեց հոգևոր դպրոցներին, շատ կարևորեց հոգևոր դաստիարակության կոչված ուսուցիչների վերապարտասիրումը, որպեսզի նոր սերունդը կարողանա նրանց միջոցով սրանալ այն, ինչ կորցրել էր անցած 70 տարվա ընթացքում:

Միրելի՛ հավատազյալներ, Վեհափառ Հայրապետի կյանքն ու գործունեությունը, թերևս, կարելի է մի քանի բնագավառների բաժանել, սակայն ես այսօր դրանցից մի քանիսի մասին միայն կհիշատակեմ:

Վեհափառ Հայրապետն առաջին հերթին գրի ու գրականության, գրչի և գրքի մարդ է: Նա ոչ միայն արեղծագործում է, այլև քաջալիրում բոլոր գրողներին և արեղծագործողներին: Դրա արդյունքը խիստ շոշափելի է: Այս չորս տարվա ընթացքում Մայր Աթոռի տպարանում լույս են տեսել կրոնական և հոգևոր՝ դաստիարակչական բովանդակությամբ ավելի քան 200 անուն գրքեր ու գրքույկներ: Դրանց նպաստն անժխտելի է նոր սերնդի դաստիարակման կարևոր գործում:

Վեհափառ Հայրապետին արվեստի և մշակույթի մարդ է: Նրա սիրտը քաքախում է հայ մշակույթի ոգու զարգացման զարկերով. նա ճշմարտապես ոգևորվում է հայ մշակույթի արժեքներով, և ինքը քաջալիրում է դրանց սրելով ու գործադրումը՝ ինքը հու լինելով սրելով զարգացում արվեստագիր:

Վեհափառ Հայրապետը նաև դաստիարակ է և ուսուցիչ: Երկար տառապանքներ նա ուսուցանել է: Նրա մոտ հաճախ կարելի է տեսնել ոչ միայն Հոգևոր Ծննդաբանի մեծ ու փոքր սաներին, այլ կրթական հաստատությունների ուսանողներին, ովքեր սիրով ունկնդրում են Վեհափառի դասերը, հայրական խրատներն ու հորդորները՝ կյանքում դրանք անպայման իրականացնելու վճռականությամբ: Ինքը՝ Վեհափառ Հայրապետը հու այցելում է քաղում կրթական հաստատություններ և ուսուցանում ուսանողներին: Նա սիրում է քաջանել իր խոհերն ու մտածողները, իր գիրքերը, նրանց հետ, որպեսզի նոր սերունդն աճի ու մեծանա որպես աստվածավախ, եկեղեցաւեր, քաղաքակիրթ և քաղաքավար սերունդ, որպեսզի նա սիրի իր հողը և նվիրվի իր հայրենիքին ու ժողովրդին, իր մշակույթին ու սրբություններին: Վեհափառը նոր սերնդի ուսանողությանը համարում է ապագայի սերնդացուներ և դաստիարակներ:

Հայոց Հայրապետը նաև ճանաչված էկոմենիստ է, համաշխարհային քրիստոնեական Եկեղեցիների միութնական աշխատանքների ջարագով: Նորին Սրբությունը և՛ Աստվածաշնչային ընկերության գործունեության շրջանակում, և՛ հատկապես Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդում ու Մերձավոր Արեւելքի Եկեղեցիների միության մեջ երկա՛ր-երկա՛ր տարիներ շար կարևոր ու երախտաշատ ծառայություն է մատուցել՝ ի փառս Հայ Եկեղեցու, ազգի և հայ մշակույթի: Այս ամենով, այնուամենայնիվ, հնարավոր չէ Վեհափառի գործունեությունն ամբողջական կերպով բնութագրել և ներկայացնել: Վեհափառը ճշմարիտ հովվապետ է, նվիրված հովիվ է՝ մտածող և մտահոգվող իր հորի, իր ժողովրդի հոգևոր կյանքով և նրա հոգևոր սննդով, համաշայն Ավետարանական «Հովիտ քաջ զանչն իւր դնէ ի վերայ ոչխարաց» խոսքերի:

Իր՝ շուրջ 50 երկար տարիների հոգևոր կյանքը նա առավելապես ծառայեցրել է հովվական գործին, մարդկանց հոգիները փրկելու, նրանց դաստիարակության և նրանց հոգիների սերնդացումը լինելու աստվածային սրբազան գործին՝ հերելելով Ավետարանի պարզամիտ. «Հունցք քաղում են և մշակք՝ սակաւք»: Նա, իբրև իսկական հոգևորական և հովվապետ, միշտ չգրել է մարդկանց վեր քարոզացնել առօրյա հոգսերից ու մտահոգություններից, չգրել է մարդկանց հոգիներն ու սիրտը քարոզացնել դեպի Աստված՝ վեր նյութական առօրյայից: Եվ դա վստահորեն հաջողվել է մեր Վեհափառ Հորը:

Միևյի՛ հավատազայներ, այսօր Հայաստանյայց Եկեղեցու համար շար էական, կարևոր օր է: Ընդհակալ ենք մեր Տիրոջից, որ մեզ շնորհեց Գարեգին Առաջին Կաթողիկոսի նման մի հովվապետ, որ հովվի Սուրբ Գրիգոր Լուսա-

վորչի՝ իրեն հանչնված հուրը եւ առաջնորդ լինի այդ հուրի քրիստոնեական ոգով դաստիարակության գործին եւ ձակարագրի բերմամբ՝ նրա շար դառն օրերի դառնություններն ամոքի եւ վերանորոգելով հասարակի տարիների ընթացքում խախտված նրա հավատը ի Տեր մեր Հիսուս Քրիստոս:

Այսօր նա իր ժողովրդի հոգուն ու մտքին ամուր հենարան է դարձել, այն հոգուն, որ երկար տարիներ շարունակ փորձել են դատարկել, եւ այն մտքին, որ սրիպել են ամլանալ: Այսօր այս ամենը մեզ համար հացից ավելի կարեւոր է:

Ինքը՝ Վեհափառը, ջերմ հավատալորն է այն ճշմարտության, որ հոգին՝ առաջնային է մարմնից: Մարդու համար շար ավելի անհրաժեշտ է Աստծու հետ հաղորդակցվելը, Աստծու շնորհներով լցվելը, քան թե առօրյա սովորական հոգսերն ու մտահոգությունները հոգալը: Հոգին է, որ կենդանարար է այս աշխարհում, առանց հոգու մարմինը փչացման ենթակա կդառնա:

Միեւելի՝ հավատացյալներ, գահակալության այս տարեդարձի ուրախ օրը շնորհավորենք Ամենայն Հայոց Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետին՝ մաղբիով նրան աստվածային անուպառ ուժ ու եռանդ, Ահարոնի աղոթքի գործունեւը, Մովսէսի տեսիլքը, Դավթի ծառայության գիտակցության ուժը, ինչպէս նաեւ Սողոմոն Իմաստունի երկնային իմաստությունը՝ հովվելու եւ առաջնորդելու համար Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու նախընտրելի խաղաղ նախահանգիւրներ:

Աղոթենք եւ խնդրենք հարուցյալ Փրկչից մեր, որ Իր հրաշալի հարությանը Հայաստանյայց Եկեղեցուն եւ նրա Հովիւապետին պարզեւի նորոգ կյանք՝ բազում տեսիլներով, քաջառողջություն, վերագրնումն իր առողջության եւ երկար-երկար կյանք:

Փառք Բարձրյալն Աստծուն: Երկար քաջառողջ կյանք Հայոց իմաստուն Հայրապետին, ամենա:

* * *

Խմբագրության կողմից - Հատկանշական է, որ Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի գահակալության չորրորդ տարեդարձին նախորդեց «Հոռմ-Հայաստան» ցուցահանդեսը, և հաջորդեց Նորավանքի ճորովի վերհանումը:

Գահակալության հետ հարաբերվող ժամանակային այս պարզ համընկնումների մեջ իսկ արտացոլված են Վեհափառ Հայրապետի գործունեության երկու ամենահատկանշական կողմերը: Սուրբինը՝ Եկեղեցիների համեղաբայության գաղափարի շեշտումն ու կարևորումն է այսօրվա աշխարհայնության և նյութականության ալիքների դեմ տեղի տվող հոգևոր արժեքների պահպանության գործում և Հայոց Եկեղեցու բերած նպաստը ընդհանուր քրիստոնեական մշակույթին:

Երկրորդը՝ Նորավանքով, ընդգծումն է այն մտքի, որ մեր Եկեղեցին այսօր ևս կենդանի ժառանգորդն է անցյալի իր հոգևոր-մշակութային արժեքների, որոնք ստեղծվել են Գալոս Եկեղեցու կամարների ներքո, և այսօրվա վանքերը նույն կերպ կենդանի ենթաշինվածի աղբյուրն են լինելու Վեհափառի այնքան սիրելի արտահայտությամբ՝ «Գալ ստեղծագործ ոգու»:

Եթե վերստին ներքին մի խորհուրդ որոնենք դեպքերի ժամանակագրական ընթացքում, ապա կտեսնենք հատկանշական մի իրողություն. գահակալության չորրորդ այս տարեդարձին նախորդող վերջին մեկ տարվա ընթացքում, սկսյալ 1998 թ. ապրիլից, ԱՄՆ-ում բժշկական քննությանը զուգընթաց, Վեհափառ Գալոսյանները մասնակցեց Սմերիկայի Գալոս թեմի հիմնման 100-ամյակի նախապես ծրագրավորված հանդիսություններին, թեև բուժման հաջող ընթացքի տեսանկյունից առավել նախընտրելի կլիներ կենսական ուժերն ու եռանդը պահել ապաքինման համար: Նույն կերպ ծանր վիրահատությունից հետո վերադառնալով Մայր Աթոռ և ապա դարձյալ մեկնելով ԱՄՆ՝ այնտեղ նոր վիրահատության նախօրեին նախագահեց Սիացյալ Գալոսյան Ֆրանկ 100-րդ թոնջի առիթով կազմակերպված հանդիսությանը, այստեղ մի քանի ամիս ֆիզիկական դաժանագույն փորձությունների ենթարկվելու ընթացքում իսկ կատարելով միջեկեղեցական հարաբերություններին և ազգային-եկեղեցական կյանքին վերաբերող բոլոր այն տնօրինությունները, որոնք վերապահված են հայրապետական բարձրագույն իշխանությանը:

Վեհափառ Տեր, այսպիսով Ձեր եկեղեցական ու հոգևոր-մշակութային բարձմարդյուն գործունեության կողքին գահակալության այս վերջին մեկ տարվա ընթացքում բացահայտվեց նաև Ձեր մարդկային անձնվիրության կարևոր մեկ հատկանիշը ևս, և ֆիզիկական այս փորձությունների ընթացքում Ձեր բոլորանվեր գործունեությամբ Դուք խոսուն կերպով վկայեցիք ու հավաստեցիք Ամենայն Գալոս Կաթողիկոս ընտրվելուց մինչև գահակալության այս հանդիսությունը Ձեր քանիցս ասած այն խոսքերը, թե որքան էլ «կյանք ունենամ և գործելու հնարավորություն» այն ընծայելու եմ մինչև կյանքիս վերջին շունչը Աստծուն, Գալոս Եկեղեցուն, իմ ժողովրդին ու Գալոսեցիքին»:

«Էքսիպեմ» ամսագրի խմբագրության կողմից շնորհավորելով Ձերոց Արքեպիսկոպոս Վեհափառ Գալոսյան չորրորդ տարեդարձի առիթով՝ մաղթում ենք քաջամողջություն ու լիակատար ապաքինում և երկա՛ր-երկա՛ր տարիների կյանք՝ շարունակելու բոլորանվեր այս ընծայումն ի փառս Աստծու, մեր Եկեղեցու և հայ ժողովրդի, որ ի Գալոստան, յԱրցախ և ի սփիւռս աշխարհի: